

INSTYTUT „CENTRUM ZDROWIA MATKI POLKI”

KLINIKA PERINATOLOGII, POŁOŻNICTWA I GINEKOLOGII

ul. Rzgowska 281/289

93-338 Łódź

tel. (42) 271 10 61 e-mail: sek12@iczmp.edu.pl

Łódź, 24.01.2022 r.

Recenzja

rozprawy na stopień doktora nauk medycznych i nauk
o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne lekarz Joanny Budny- Wińskiej
pt. *Ocena morfologii blizny macicy po cięciu cesarskim przy zastosowaniu
ultrasonografii dwuwymiarowej i trójwymiarowej.*

Przedstawiona mi do recenzji praca doktorska stanowi spójny tematycznie cykl trzech publikacji dotyczących zagadnienia związanego z jedną z najczęstszych wykonywanych na świecie procedur położniczych jaką jest cięcie cesarskie. Zabieg operacyjny, który co roku jest wykonywany u milionów kobiet na świecie, odmiennie przez wiele przypadków w mediach, zyskał w ustach wielu polskich kobiet kolokwialne określenie „cesarki”. To zjawisko oswojenia i lingwistycznego sprowadzenia zabiegu operacyjnego przez szeroko pojętą opinię publiczną do niemal „kosmetycznej” procedury budzi głęboki niepokój. Każdy praktykujący lekarz ginekolog-położnik zdaje

sobie doskonale sprawę, że nie ma prostych i łatwych zabiegów operacyjnych, że każdy z nich może zakończyć się wystąpieniem powikłań śród- i pooperacyjnych, każdy skutkuje określonymi następstwami. Według raportu Głównego Urzędu Statystycznego z 2019 roku odsetek cięć cesarskich w Polsce wynosił 44,8% wszystkich porodów i należał do jednego z najwyższych w Europie. Konsekwencją każdego wykonanego cięcia cesarskiego jest powstanie blizny macicy w miejscu jej nacięcia. W swojej rozprawie Doktorantka podjęła się niełatwego zadania przeprowadzenia dokładnej i szczegółowej oceny blizny macicy przy pomocy ultrasonografii dwu- i trójwymiarowej oraz stworzenia modeli nisz macicy.

Omawiana dysertacja liczy 53 stron i obejmuje: wykaz publikacji stanowiących rozprawę doktorską, streszczenie w języku polskim i angielskim, wstęp, cele pracy, trzy pełne reprints publikacji, wnioski, podsumowanie, wykaz piśmiennictwa, zgodę komisji bioetycznej oraz oświadczenia współautorów o charakterze ich udziału.

W rozdziale „Wstęp” Doktorantka przedstawiła zwięzły opis definicji i klasyfikacji niszy macicy po cięciu cesarskim. Uwzględniła aktualne dane epidemiologiczne, szeroko omówiła następstwa ginekologiczne i położnicze wynikające z obecności niszy macicy. Przedstawiła również aktualne metody diagnostyczne takie jak histeroskopia, rezonans magnetyczny, ultrasonografia przezpochwowa i sonohisterografia wykorzystujące techniki 2D oraz 3D/4D. Cele pracy zostały przedstawione w dwóch punktach.

Trzy publikacje, stanowiące przedstawioną do oceny rozprawę, są spójne i precyzyjne zarówno w zakresie podjętego zagadnienia badawczego jak i precyzji przeprowadzonych badań. Dwie pierwsze publikacje to prace oryginalne opublikowane w czasopismach o uznanej pozycji w świecie naukowym i istotnym współczynniku oddziaływania (IF-impact factor) 1,232 i 1,727 oraz odpowiednio 40 punktami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Trzecia publikacja to praca przeglądowa (IF – 1,232 i 40 punktów Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego). Należy podkreślić, że w każdej z przedstawionych w rozprawie doktorskiej publikacji, które są opracowaniami

zbiorowymi, lekarz Joanna Budny-Wińska jest pierwszym autorem. Znaczący sumaryczny Impact Factor 4,191 wskazuje, że przeprowadzone badania zostały właściwie zaplanowane i przeprowadzone przez Autorkę, reprezentują odpowiedni do wysokich wymagań poziom naukowy, który został pozytywnie oceniony w procesie anonimowych, niezależnych recenzji.

W pierwszej publikacji z tego cyklu Doktorantka poddała szczegółowej analizie wpływ wystąpienia czynników położniczych (tryb przeprowadzenia cięcia cesarskiego, rozwarcie szyjki macicy, przeprowadzenie cięcia cesarskiego w II okresie porodu, sposób otwarcia macicy, liczbę przebytych cięć cesarskich, typ zgięcia macicy oraz doświadczenie operatora na powstanie niszy macicy i jej morfologię. Autorka wykazała, że powyższe czynniki (poza liczbą przebytych cięć cesarskich) nie mają wpływu na wysokość, szerokość i objętość niszy, częstość jej występowania oraz współczynniki RMT/AMT, RMT/D i RMT/W. Wykazano natomiast, że grubość zrośniętego odcinka (RMT) u kobiet, które przebyły cięcie cesarskie jest mniejsza niż u kobiet, które przebyły ten zabieg po raz pierwszy. Podobną zależność wykazano dla współczynnika RMT/AMD.

W drugiej publikacji Doktorantka oceniła wpływ wybranych czynników ryzyka (takich jak wiek ciążowy w momencie zakończenia ciąży, wiek matki w momencie cięcia cesarskiego, historia dotycząca przebytych poronień, kolonizacja szyjki macicy przez drobnoustroje czy wystąpienie chorób wikłających przebieg ciąży - cukrzycy ciążowej, nadciśnienia tętniczego indukowanego ciążą, niedoczynności tarczycy) na proces gojenia macicy po cięciu cesarskim. Autorka wykazała brak wpływu powyższych czynników zarówno na częstość występowania niszy macicy jak i na parametry charakteryzujące niszę.

W trzeciej publikacji Doktorantka w sposób bardzo szczegółowy dokonała przeglądu dostępnej literatury dotyczącej metod diagnostycznych niszy macicy. Podjęła działania zmierzające do usystematyzowania wiedzy i wytycznych dotyczących działań diagnostycznych dotyczących blizny i niszy macicy po cięciu cesarskim.

Przeprowadzone i opublikowane badania zostały zaplanowane, wykonane i poddane analizie w sposób świadczący o dużej dojrzałości naukowej Doktorantki. Niewątpliwym wsparciem było duże doświadczenie naukowe i zawodowe Promotora, dr hab. n. med. Michała Pomorskiego. Uzyskane dane poddano analizie wykorzystując adekwatne metody statystyczne. Zastosowana metodyka i przedstawione wyniki nie budzą żadnych zastrzeżeń. Na przeprowadzenie badań uzyskano zgodę Komisji Bioetycznej przy Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu. Zaprezentowane w dysertacji wnioski świadczą o umiejętności właściwej interpretacji uzyskanych wyników. Właściwe przedstawienie odpowiedzi na postawione zadania naukowe jest potwierdzeniem odpowiedniego przygotowania Doktorantki do ich rozwiązania. Przeprowadzone w publikacjach dyskusje oraz podsumowanie rozprawy wskazują na dojrzałość naukową Doktorantki oraz na posiadaną umiejętność syntetycznego zestawienia i krytycznej analizy uzyskanych wyników z danymi pochodzącymi z międzynarodowej literatury.

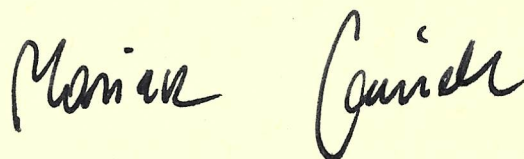
Do obowiązków recenzenta należy wskazanie uchybień i istniejących nieścisłości. W tekście kilkakrotnie został użyty błędny skrót (VOLCAL) jako nazwy oprogramowania komputerowego. Jego prawidłowa forma to VOCAL (Virtual Organ Computer-aided AnaLysis). Istnieje również zbyt duża rozbieżność pomiędzy liczbą założonych celów pracy (2 punkty) i liczbą uzyskanych wniosków (7 punktów). Wynika to moim zdaniem z nadmiernej kumulacji zaplanowanych zadań w punkcie opisanym jako cel pracy a. Przedstawienie tych zadań jako odrębne cele badawcze pozwoliłoby na usunięcie tej dysproporcji. Te drobne uwagi i błędy interpunkcyjne nie są w stanie zaburzyć mojego pozytywnego odbioru dysertacji przedstawionej do oceny.

Rozprawa doktorska przygotowana przez lekarz Joannę Budny- Wińską w II Klinice i Katedrze Ginekologii i Położnictwa Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu stanowi spójny tematycznie cykl publikacji podejmujących bardzo istotne zagadnienie we współczesnej ginekologii i położnictwie. Dysertacja ma znaczącą wartość poznawczą i kliniczną, stanowi podstawę do dalszego kontynuowania badań w tej dziedzinie. Pragnę

również podkreślić oprócz znaczącej wartości naukowej rozprawy jej dużą staranność edytorską.

Przedstawiona mi do recenzji rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 187 ust.1-4 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r. poz. 1668). Stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, potwierdza ogólną wiedzę Kandydatki i Jej umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy badawczej.

W związku z powyższym zwracam się do Wysokiej Rady Dyscypliny Nauki Medyczne Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu z wnioskiem o przyjęcie niniejszej rozprawy i dopuszczenie lekarz Joanny Budny-Wińskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

*dr hab. n. med. prof. Instytutu Mariusz Grzesiak
specjalista położnictwa, ginekologii i perinatologii
Kierownik Kliniki Perinatologii, Położnictwa i Ginekologii
Instytutu „Centrum Zdrowia Matki Polki” w Łodzi
Kierownik II Katedry i Kliniki Ginekologii i Położnictwa
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi*